Број 124. У Новом Саду у суботу 2 јуна 1907 Година XLII.

„Застава“ излази сваки дан два пута, а недељом и понедељником једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 70 пот. на четврт године 8 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 3 кр. 25 пот. на четврт године 9 круна 75 пот. За Аустрију и све остале земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од нетка цена је: за пола године 2 круне, на целу годину 4 круне а за стране земље годишње 6 круна 50 пот.

Појединн вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

(Вечерњи лист.)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДИОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваког врсте овакових ситних слова.

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чолића Администрација „Заставе“ налази се у кући, где је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 22

Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“

Рукописе не враћамо.

Појединн вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-конто 12008.

Шта очекује Беч од општег бирачког права у Угарској?

„Нова Слободна Преса“ донела је о прослави 40 годишњице краљевог крунисања, чланак, који је изазвао пажњу политичких кругова у Будимпешти. У њему се износи, зашто двор не слави радосно 40 годишњицу. По писању тога листа служба о 40 годишњици више је налик на парастос дуализму, него на благодарење. Узрок је томе, што они сталежи мађарског народа, који га воде, друкчије мисле него двор. Ти сталежи немају смисла за модерне захтеве. Грчевито се држе прошлости на којој видају романтичку политику државне независности. Та политика добива хране из старих револуционарних и емигрантских успомена, те с тога долази до отвореније или потајне борбе противу круне. Зато неће ни да спроведу опште бирачко право, иако милијони народа траже, да узму учешћа у законодавству. Али узалудно се противе. Мора се остварити опште бирачко право, из ког ће се развити сасвим нова Угарска. Мора се срушити Угарска, која почива на емигрантским идеалима, заверама и обожавању државног права. Синови нове Угарске схватиће, да је за угарску државу заједница круне с Аустријом то исто, што риби вода. Само још нема новог Франје Деака, који би показао шта треба створити у место дуализма

Оно, што се 1848. очекивало од демократског уређења државе, није се испунило. Интелигенција се спојила са племством, па продужила ону политику, која се водила до 1848 Зато се маси мора дати политичка власт помоћу општег бирачког права. Мађарски народ не одушевљава се за националне захтеве у погледу војске и дипломације, јер се за те захтеве бори племство, које народ исисава.

Уз масу мађарског народа доћи ће до речи и милијони немађарских народности. Ови милијони имају друге идеале, него Мађари Маса неће да чује за народносне захтеве, она је противна свима захтевима те врсте (??). Сви ови разноврсни елементи кад дођу до политичке снаге, биће захвални цару, који им је дао бирачко право. Даће дакле не само цару све што му треба, него ће помоћи, да се обори мађарско племство и интелигенција, који сада тврде, да краљ нема веће право него народ

У овом је чланку дакле јасно казано, шта Беч жели. Пошто мађарско племство и интелигенција неће више да слушају, хоће да створе ново уређење против њих. Беч отворено исказује да ће мађарски народ одустати од својих жеља у погледу војске и осталог. Рачуна, да ће се народности свађати са Мађарима Од новог сабора дакле очекује Беч, да ће одржати садашње стање и да ће давати за војску, колико се жели Од тог сабора очекује Беч, да ће из захвалности потпомагати политику освојења на Балкану и продирања Немаца на Исток. Међу тим Беч се вара, ако мисли, да ће опште бирачко право довести у сабор његове слуге. Можда му то обећавају Криштофи и неке социјалистичке вође у Пешти. Ниједан се народ неће одрећи својих идеала. Доказ су чешке социјалисте За независност Угарске бориће се сви сталежи, јер се само тако можемо сачувати од аустријског исисавања.

А наше време мора једаред доћи.

=

Писмо са Цетиња.

— Од нашег сталног дописника. —

Цетиње, 26 маја 1907.

Данас у пет сати послије подне кренуо је књаз господар за иностранство. Дипломација у потпуном броју, војска са војном музиком, цијелокупно чиновништво и без број грађанства бијаше се у тго доба окупило пред старим двором. Пошпто се књаз опростио са дипломацијом и књажевском владом — изишао је из двора и снажним гласом рекао присутнима: збогом остајте. „Срећан ти пут господару“ орило се из стотине грла присутних.

Данас је изишао „Глас Црногорца“ и на првом мјесту штампана је књажева проклamација. Она гласи: „Народу Црногорскоме. Јављам мојем драгом народу, да крећем на кратко вријеме у иностранство Пошто се изван отаџбине налази наслједник престола, наређујем на основу члана 16. земаљског устава, да ме по прописима истог у вршењу књажевске власти заступа мој министарски савјет. И у овој прилици препоручујем заштити свемогућег свој мили народ и драгу отаџбину.

Никола с. р.

У истом броју изашло је и неколико указа. Једнијем се поставља Лазар Мијушковић за предсједника државног савјета. Уједно се поставља за члана истог савјета Медо Лукачевић, досадањи члан обласног суда у Подгорици. Овај нови члан државног савјета је Муслиман. — Осим тога постављен је за члана главне државне контроле народни посланик, предсједник цетињске општине Саво Вулетић. Досадањи отправник послова у Цариграду Јован Матановић постављен је за секретара државног савјета.

Иначе се мало по мало политичке прилике код нас сталожавају. Она нервоза у којој смо одржавали и за вријеме сједница скупштинских и по одгађању скупштине, — по мало попушта Наступа сталоженост а надати се, да ће политички живот узети нормалан ток у своме развијању. Клуб народне странке штампао је свој програм и послао га својим присталицама. Права народна странка преко свога органа — „Слободне Ријечи“ — износи своје мисли и своје назоре — иако неког штампаног програма још нема — барем ми не знамо за њега. И то ће по свој прилици ускоро бити. Кад се и то догоди — онда ће бити још један подстицај више за сталожавање узбурканости, која је у почетку била у очљива. Људи ће пред собом имати програме, у њима мисли и идеје начин и средства за остварење — и почеће се груписати око програма. Разумљиво је, да ће бити и агитације, можда и страствене агитације, но ми још стално живимо у једном вјеровању, — вјеровању у патриотизам црногорске интелигенције. То нас вјерова-

ПОДЛИСТАК.

СРПСКА ЕТНОГРАФИЈА НА БАЛКАНСКОЈ ИЗЛОЖБИ.

Лондон, у мају 1907.

Може се без претеривања рећи, да је изложба Србије у Лондону сјајно успела. Много је јача, боље срећена и пунија од бугарске изложбе. Српски етнографски музеј узео је знатног учешћа на балканској изложби у Лондону. У другој групи српског одељења на балканској изложби налази се павиљон српског етнографског музеја у Београду. Тај павиљон заузима простор од 115 квадратних метара, а налази се између павиљона српског војног музеја и павиљона старог оружја г. Стевана Ђурчића.

Етнографски музеј је на врло видном месту и увек је препун посетилаца, који са дивљењем посматрају лепу и богату српску народну ношњу. Павиљон музеја врло је лепо декорисан српским тканинама и добро намештен (средио га је г. Н. Зега, квестор етнографског музеја) Зидови павиљона постављени су прикладним тапетама, а фигурине од гипса, обучене разним народним оделом постављене су на зеленом чојом превучене, постаменте. На средини павиљона је велика српска круна, израђена од наших ћилимова.

Цео је павиљон препун пробраних предмета из области етнографије. На 30 фигурина од воска видимо народно одело, мушко и женско, из разних крајева Србије, Старе (Србије и Маћедоније, из Златибора, Пирота, Власине, Тимока, Рама, Расине, Ваљева, Подгорине, Јасенице, Ниша, Шумадије, из околине Београда, Галичника, Косовског и Битољског поља.

У павиљону је изложено у великом броју: разних тканина, кошуља, чарапа, вунених рукавица, ћилимова, горњег женског одела, покривача за главу, везова, појаса, накита, филиграмских радова од сребра и злата («срма»), дуванског прибора, разни народни музички инструменти, дрвенарија, домаћи алати, корпе, тикве, ножеви, металне израђевине, сељачки судови (грнчарија свих врста и облика), чутуре, седла, гусле, гајде, ноте српских народних мелодија, разбој, каце, конопља и т. д. и т. д.

Сем овога налазе се (под кључем) у седам великих стаклених ормана (витрина) најбољи, најпробранији и најскупоценији предмети српског етнографског музеја. Ту су пробране фигурине од воска, обучене у варошко и сељачко женско одело из Србије, са Косова, битољског поља, Моријова, скопске Црне Горе, Пећи, Призрена, Дебра и средачке жупе. Пред једном варошанком из Србије, у празничном оделу, стоји седефски сто са славским колачем, чашама за вино и послужењем за слатко.

У осталих шест стаклених ормана налазе се још најпробранији предмети: јелеци, платно, орнаменти, филиграмски кујунџиски радови од срме; послужавник, ћасе и чаше за слатко, дувански прибор, искићено оружје, путир, крст и т. д.; везови, скупоцена одела из Србије: домаћа женска радиност; косовски женски сељачки костими, златом и свилом везене женске кошуље и најбољи везови у Српству златом, сребром и свилом; најбогатије израђена женска џубета из северозападне Старе Србије; антички орнаменти, записи, оружје, дувански прибори, па чак и шарена ускршња јаја.

Највеће допадање посетилаца привлаче одела, везови и све врсте женских рукотворина. Српкиња са Косова, из Пећи и Маћедоније. Врло је интересна и сељачка кујна потпуно намештена са огњиштем, на коме је на ражњу печено прасе од гипса, испод кога гори ватра (црвене електричне сијалице). Око постављене сељачке трпезе седе сељак и сељанка и чекају да се испече печеница. Кујна је препуна посуђа и свега, што у њу спада.

Павиљон српског етнографског музеја увек је препун публике, нарочито у сељачкој кујни и пред сељачким костимима.

Српски етнографски музеј доиста је украсио изложбу Србије у Лондону.

Иван Иванић.

ње и побуђује на идеју, да агитација ма колико била страствена, жива, бујна, — неће прекорачити границе недозвољене. Ако би се гдје и догодило друкчије радије ћемо вјеровати, да је то потекло из неразумијевања политике и њезиног вођења, него ли из хотимичности или из каквих других мотива.

Шта ће се догодити 5. јула, када ће се скупштина састати, не може се поуздано рећи. Изгледа, да ће данашња влада др Л. Томановића покушати радити са скупштином. Буде ли то онемогућено — једини ће излаз бити у распуштању скупштине и расписивању нових избора. То ће бити први окршај између људи, који ће се груписати у двије политичке партије и који ће се са подједнаком вјером у корисност и срећу свога рада по Црну Гору трудити, да добију већину. Велимо први пут, јер прошли избори били су без партајског обиљежја. Какав би резултат могао бити, не може се утврдити.

Писати о црногорским политичким приликама врло је тешко Та тежина потиче из неодређености, из хаоса начела, увјерења људи, личних питања, племенске поцијепаности и т. д. Зато се и нећемо упуштати за сада у питање субјективних погледа. То ћемо оставити за другу прилику, када ћемо у низу чланака изнијети све утиске, које смо добили, све скокове, које смо уочили, све могуће што смо запазили, чули и видјели.

„Народна Мисао“ била је јавила, да ће престати, но најновији број јавља, да ће и од сада излазити под уређивањем народног посланика Сима Шобајића Право да кажемо, не би било лијепо, да је престала; не би било лијепо за људе, који су је покренули, подигли и држали. Незгодно би било и за странку, као што је било незгодно и за оне људе, који нијесу у народном клубу, када су нападани у листовима нашим, а нису могли одговарати на нападаје. (То је било у доба, кад је и „Слободна Ријеч“ била узела фронт против људи, који су данас у правој народној странци). Овако и једна и друга страна има своје органе Отворена ријеч увијек је способнија да расчисти натмурености у политици, него ли разговори и одбране без јавности, по буџацима.

У посљедње вријеме учестали су неки дописи по неким хрватским листовима упућени са Цетиња, у којима се на недостојан начин пише о приликама у Црној Гори Ти су дописи пуни разних ствари, које не одговарају истини. Разумијемо критиковање, па макар и оштро, са партајског гледишта, али не можемо одобрити памфлетско писање против свијех и сваког у Црној Гори, управо нападање на цијелу Црну Гору. То је посао несрпски, непатриотски. Многи приписују те дописе бившем уреднику „Народне Мисли“ Маленици — а да их диктира мржња настала услијед прогонства из Црне Горе Ако је истина, онда је оно: због Петра мрзим и светог Петра. А то не одобравамо. Јер или је радио из љубави спрам Црне Горе, и онда не би смио из мржње спрам владе, која га је протјерала, мрзити и Црну Гору, — или ни е никада ни радио из љубави.

Бивши министар Радовић постао је члан државног савјета Говорило се до душе, да он неће да се прими чланства у државном савјету, но он се примио. Сад је по положају посланик у скупштини. Чланом државног савјета постао је и Јанко Вукотић, министар војни у кабинету Мијушковића. Сва су мјеста у савјету попуњена, те присталица данашње владе у савјету има четири, а двојица — Радовић и Радуловић — су чланови клуба народне странке.

О другим стварима други пут.

Нови Сад, 2. јуна.

„Усредсређење хрватских земаља“. Сарајевски „Хрватски Дневник“ донео је вест, да ће будући земаљски управник, фелдмаршал лајтнант Варешанин, преузети само војну управу Босне и Херцеговине. А грађанска управа над Босном и Херцеговином биће предана бану Хрватске и Славоније. А то зато, што су се у Бечу решили, да отпочну усредсређивати хрватске земље — Ова је вест продрла у све листове и лако је погодити њен смер. Знају у Бечу, да нико неће тако лако повјеровати у ту вест, али треба Хрвати да се подсете да би то могло бити ако не сад, а оно доцније. Бадава је, у Бечу уму и разуму Само су и народи провидели већ бечку политику.

Из земље плача.

Сарајево, 25. маја.

Знали смо, да се код нас свака чуда догађају, особито у државној управи коју воде људи без спреме срца и поштења; али нијесмо вјеровали, да се могу догађати оваке погрешке у државном књиговодству, какве су у најновије вријеме изби ле на површину Чиновници на високим и ниским положајима теку иметак, граде виле, лијепо се проваћају, што не могу чиновници њихових положаја у другим земљама

Овај факт покренуо је мисаоне домаће људе, којима је отаџбина мила мајка, да размишљају, од куда нашим усрећитељима толико средстава, да подмире свој раскошни живот и да још иметак теку. Испитујући ово питање, дошли смо до закључка, да тима чиновницима државна благајница служи за добру краву музару, која их обилно слатким млијеком пои. Кад се почело ово питање у јавности дирати, свако је гледао да себе покрије, те је тако дошло да је Херман предстојник владина одјела позвао неке пацове у државној благајни, да положе рачуне. Највећи је пацов Длустуш, владин савјетник, који је дошао у Босну као војник. Он уређује „Школски Вјесник“, за кога прима грдан паушал. Рачун о паушалу није полагао већ **пет година**, те када су пре гледане његове прљаве књиге, констатовано је проневјере преко **22.000 К**. Длустуш се испричавао да није од свију сарадника покупио признанице што су му наравно и вјеровали, јер су и они, као и он. Ради тога је на владиној писаћој машини дао написати извјестан број признаница, које је разаслао учитељима по цијелој земљи, те их молио, да му бланко признанице потпишу. Вјерни учитељи схватили су молбу свога шефа као заповјед и потписаше му признанице, те је Длустуш тако подмирио дефинцит Има примјера да су признаницу за хонорар ради књижевног рада потписивали и такови учитељи, који у своме животу нијесу написали ништа више од обичног писма.

Ово може бити само у Босни!

* * *

Смрћу пок Петра Петровића остало је празно мјесто савјетника у Земаљској Банци. Ово је мјесто понуђено г. Глигорију М. Јфтановићу, који га је, послије дуљег премишљања и примио. Ми смо увјерени да се г. Јефтановић примио ове части само зато, да нам од користи буде у овој банци, која је до данас била непријатељски расположена према Србима. Овај корак г. Јефтановића напао је „Народ“ са најжешћим тоном. Одма послије тога састали су се највиђенији људи из цијеле земље у Сарајеву и ријешили су ову ствар мирним путем, те су донијели и познату сарајевску резолуцију.

Резолуцију и споразум цио је народ ових земаља одушевљено поздравио, што није босанској влади по ћуди. За то је влада предузела драконске мјере, да још у заметку угуши ову политичку организацију

Кад је „Народ“ скочио на Јефтановића, босанска је влада мислила, да ће се народ ових јадних земаља поцијепати на партије, и да ће настати међусобна борба, која би само аустријској управи користи доносила, али се љуто преварила. Само тако се може разумјети бјеснило владе на сарајевску резолуцију и њене потписнике. Сви они који су резолуцију потписали, кажњени су сваки са 200 К глобе Па није влади ни то доста, него позива поједине потписнике и застрашује их разним прогањањима, која може паклена аустријска управа измислити.

Тако је недавно Херман позвао др Милана Сршкића и пријетио му, да неће добити дозволу за адвоцирање у овим земљама, ако свој потпис не опозове, али је овај ову подлу и безобразну навалу енергично одбио

Види се, да им је наша слога и политичка организација трн у оку!

* * *

Послије оног крвавог догађаја у Приједору, овамо сваки дан стижу ужасни гласови Државна власт, која је овај догађај инсценирала, одма је почела на ужасна прогањања највиђенијих грађана у Приједору.

Приједорчани су телеграфски позвали адвоката Димовића из Сарајева, да им својим правним знањем буде од помоћи. До данас је затворено преко 40 највиђенијих грађана. Многима је одузета дозвола за механу, трговину, тјерање заната и т. д. Како се види, иде се за тим, да упропасте Приједорчане материјално и морално. Највећи врхунац безобразлука достигао је случај, да је Земаљска Банка свима кредит отказала, те је до данас у мјеницама преко 250.000 К пало те док су људи невини у бањалучкој тамници, дотле ће им се куће за дуг продавати.

Ужасна аустријска тортура!

* * *

Босански тежаци већином су кметови, те имају кметовско право на ону земљу, коју обрађују, али аге имају и такве земље, на коју немају никаква права и ова ква се земља зове „беглук“. Ово спомињемо за то, да се може разумјети оно, што хоћемо да наведемо.

Српска Банка у Загребу купила је некакво имање код Грачаца. Ово имање састоји се из беглука и кметовске земље. Кметови су већином римокатолици. Римска пропаганда као десна рука црне босанске управе бацила је подлу и паклену мисао, да кметови имају право и на беглук, јер су и беглук обрађивали.

Српска Банка бранила је своје право, те кад су видјели кметови са својим жупницима, да ће банка са законом у руци одбити њихове неправедне захтијеве, они су прибјегли сили Недавно су дошли да ору беглук, те кад је управник позвао жандармерију, да заштити право власника ови су морали уредовати, и тако је дошло до буне, те су морали жандари затворити близу 70 тежака Ови су тежаци остали 24 сата у затвору, док се није ствар испитала.

О овом догађају пише „Хрватски Дневник“ и напада Српску Банку и босанску владу, јер тобоже она иде Српској Банци на руку. „Хрватски Дневник“ признаје, да је то беглук, те да су кметови обрађивали беглук, као закупници, али опет напада Банку и владу, што се друкчије не суди „липој царској вири“ него осталим грађанима ове „сретне“ земље.

Да су Срби напали бега и да су силом хтјели орати беглук, они би били варвари, ешкија и т. д., а овако, кад су „они тамо“, то је часно и „Хрватски Дневник“ позива владу, да узме у заштиту тежаке, јер ваљда мисли, да треба влада да отме имање Српске Банке, па подијели сељацима католицима.

Красан морал!

Вриједно је споменути, да босанска влада штети Српској Банци на сваком кораку, те је у најновије вријеме преко својих агената успјела, да је наговорила сељаке, који су дужни Српској Банци, да траже хипотекарни зајам код владине земаљске банке, те да исплате Српску Банку, јер су тобоже владини камати много јефтинији.

Како се види, влада хоће да их веже зајмом, те да им може учинити оно, што је учинила Србима у Приједору.

* * *

Прије неколико дана завршио је велики управни и просвјетни савјет своје сједнице. На овим сједницама било је опет претресање владине наредбе о учитељским цертификатима. Кад је прије три мјесеца

засједао велики савјет, ишла је депутација из савјета одјелном предстојнику Херма ну, да га моли, да се обустави извршење наредбе, те да се дозволи служити учитељима без цертификата, док се то питање коначно ријеши. Херман је депутацији обећао, да ће њиховим захтијевима удовољити али како се и послије тога догодило да је влада своју наредбу у кријепости одржала, те је неколико школа затворила, зато, што учитељи нијесу хтијели тражити цертификате; то је велики савјет опет слао депутацију, којој је Херман рекао, да им то није обећао.

Ово значи лагати или пљувати па лизати, те је савјет донио закључак, да неће тражити цертификате за учитеље, па макар влада све школе позатварала, и да ће спремити депутацију са образложеном преставком министру Бурјану.

Дакле опет нова борба!

У овоме питању, као и свима другима, која се косе са владиним интересима, митрополит Летица стајао је на страни владиној и жестоко је бранио владу. Није се стидио свој сепаратан вотум у прилог влади у записник стављати. Летица у овим сједницама изгледа као владин комесар и добро рече један тврди карактер старац, да влада, макар колико Летицу плаћала, још га мало плаћа за његове услуге.

* * *

Данас је државно одвјетништво дало ухапсити Ристу Радуловића, уредника „Народа“ у Мостару и дотјеран је са два оружана жандара из Мостара у Сарајево Ова је вијест побудила сензацију, јер је нагло дошла. Кад смо се распитали за узрок хапшења дознали смо, да је Радуловић напустио редакцију „Народа“, те се власт побојала да неће умаћи, јер има већ неколико тужби, као одговорни уредник „Народа“, те би бјегом осујетио задовољство мусале, да Радуловића осуди.

Свакога ће сигурно интересовати, да сазна, зашто је Радуловић иступио из редакције „Народа“ и зашто је напустио одговорно уредништво?

Ствар је у овоме. Кад се раширила вјест, да је г. Јефтановић примио почасно мјесто у земаљској банци, „Народ“ је донио низ чланака, у којима је напао Јефтановића. Кад је одма послије тога дошло до познате сарајевске резолуције, ред је био да „Народ“ опозове своје нападаје. Радуловић се није могао сложити с тиме, нити је приставша сарајевске резолуције, те је из тих разлога напустио редакцију „Народа“.

У затвору је остао кратко вријеме, јер су његови пријатељи положили 4000 К у име кауције, што је власт тражила.

И овај факт карактеристиче грозну тортуру босанске владе, коју врши над домаћим синовима, ако и најмање агилности покажу. —а.

Политички преглед.

Из угарског сабора. У јучерањој сједници посланичке куће, после неких поднесака саборских одбора и после решења, да се повећа број хрватско српских стенографа, говори у личној ствари државни тајник Стерењи Одбија тврдњу хрватско славонског посланика Шурмина, да је неправилно поступао при дељењу примерака законског предлога о железничарској прагматици. — Шурмин опет у личној ствари одговара Стерењију и вели, да није хтео нападати његову личну част, но је само изнео голе чињенице, да хрватско славонски посланици нису могли да дођу до тих примерака. У своме говору удалио се од ствари, те му је председник одузео реч. — При расправи законског предлога о железничарској службеној прагматици говорио је посланик Буде Будисављевић У дугом свом говору доказује оправданост становишта хрватско српске коалиције. Мађари овим предлогом не би требали да отуђују од себе Хрвате и Србе. Позива се на Лауша Кошута и Дејака. Мађари би требали да се на њих угледају и да у заједници са Хрватима и Србима продуже борбу против немачке најезде на Исток. Подноси предлог, да се предлог железничарске прагматике врати и влади, да из њега изостави све оне тачке, које вређају права Хрватске и Славоније, те да га тада тек поднесе сабору.

Аустријско царевинско веће. За који дан отвориће се аустријскоко царевинско веће. Политички кругови у у Аустрији настојавају, да се све оне форормалности што иду с отварањем, што пре обаве У понедељак 4. (17.) јуна први пут ће се састати ново царевинско веће. У У тој првој седници по избору председника а по старешинству — што ће бити по својој прилици др. Функе — одмах ће разделитити посланике у оделења, да прегледају и и испитају мандате. Испитивање мандата обавиће се у уторак У среду ће бити свечечано отварање сабора престоном беседом. У У четвртак ће се обавити избор председништва и већ тај дан поднеће сабору министатар финанасија петомесечни прорачунски провизоријум, за време од 1. августа до краја ове године. — За првих 7 месеци изгласао је провизоријум још прећашњи сабабор. Држи се, да ће већ на првој седници избити потешкоће. Заступници поједининих народа намеравају да траже, да и ненемачки говори улазе у стенографске записнике. е. Још ће веће тешкоће избити при избору у пред едника Ради избора председника ће развиће се жестока и подужа борба. И Изузевши хришћанске социјалисте, у овом питању није још ни једна странка заузела коначно становиште. Хришћанске сосоцијалисте хоће да бирају за председника Вајскирхнера или кога другог из своје странкеке, али су чврсто одлучени, да председникик буде из странке њихове. Међутим Словенана има више у сабору него Немаца, те је је питање, да ли ће Словени дозволити, да председник буде из немачке мањине, илили ће они поставити свог кандидата. У последњем случају избија ново питање: да ли ће немачке социјал демократе гласати ги за слободоумњака Словена или хришћанског социјалисту Немца. Питање је даклакле, да ли ће код њих однети победу начело ло или народност. Код клерикалних Словенена изгледа, да преовлађује начело, те б би радије били за Немца хришћанског соцоцијалисту но за слободоумна Словена. Тако ко бар држе немачки кругови, али могу лалако да се преваре И Словени и социјалдемократе имаће данас или сутра своје конференције и на овима ће тада одлучити и и о председничком питању.

Поравнање између Угарскеке и Аустрије У ствари поравнања изглзгледа, да ће аустријска влада у погледу ју рока попустити. То се види из писања „Н „Нове Слободне Пресе“. Тај лист пише, да да аустријска влада неће се противити, ако ко Мађари баш желе, да се поравнање склопи ни до 1917. године. Али је уверена, да је тешеже склопити порав ање до 1917. године не него на дуже време. Склапање уговора на на кратко време, није питање начела, не него споразума, али ако угарска владада жели да склопи уговор на кратко ко време, онда мора омогућити аустријскјској влади, да то у аустријском сабору спроведе. — Дакле аустријска влада ја би пристала на поравнање краћега рока, ка, али по коју цену? Да та цена неће бити ги незнатна, о томе смо уверени и онда в на крају крајева, иако дође до поравнања, ће, биће то на штету Угарске.

Српска народна скупштинина. Јуче пре подне била је седница срп. н. народне скупштине у којој се нова Пашићићева влада представила народној скупштитини. У име самосталне странке прочитаоао је њен шеф Љ. Стојановић изјаву, да а странка млађих радикала одустаје од опстртрукције, док види шта ће и како ће ова влвлада радити, а пошто није задовољна штсто је владу саставио Пашић, она то незезадовољство изражава напуштањем ове с седнице. Министар председник је одмах одговорио на ову изјаву, а потом је и др. . Вељковић тражио програм нове владе и и замерио што се с Бугарском дошло готовово до рата и што војска није спремна. ММинистар председпик је и њему одговорио. .

Међународна конференција у Хагу. Данас се отвара у Хагу међународодна конференција. На овој конференцији и главни предмет расправе биће: ограничењње наоружања. Немачка се већ унапред изјавила против тога, а придружиће јој се и Аустроугарска и Италија, тако да до остварљива закључка неће доћи у овом питању. Председник конференције биће Рус Нелидов. На конференцији је заступљено 47 држава са преко 200 изасланика. Србију заступа генерал Сава Грујић.

Вести из места и са стране.

Позив на претплату. 1. јуна отварамо нову месечну претплату на „Заставу“. Цена је на месец дана 2 круне 70 пот. Уједно учтиво умољавамо наше пошт. претплатнике којима крајем маја истиче претплата, да изволе исту за времена, за месец јуни обновити, како не би у шиљању листа до прекидања дошло.

Једна грозна забрана.

У Америци прети да избије велик штрајк и то жена и девојака. Узрок је пак ово: Познато је да су у државним службама смештене и врло многе женске. Надзорник у државној штампарији приметио је да се женске врло често огледају и дотерују на огледало. По његову рачуну тиме губе оне врло много времена и траће скупоцено време, које држави и народ стаје много. Услед тога је изишла строга наредба да у канцеларијама државне штампарије не сме бити ни једно огледало. Осим тога из државне службе има се сместа отпустити свака она женска, која донесе собом у звање огледало и за време званичних часова се огледа. На ову наредбу управника државне штампарије угледали су се и управници других звања, те издали исту таку наредбу. Услед тога је међу женскињама врло велико огорчење. Оне траже да се та наредба повуче, јер иначе прете општим штрајком. Америчко грађанство је врло радознало како ће се свршити овај спор.

Једна препредена варалица.

Јављају нам из Турског Бечеја: Већ од дужег времена тумара по нашој околини једна препредена варалица, која се издаје за српског усташу у Старој Србији и Маћедонији. Он скупља новце за рањене те борце у борби против угњетача српске раје, а то су Турци, Арнаути и Бугари. Показује и неке ране, које је задобио, како вели, у крвавим окршајима са бугарашима и турском војском. Показује и неку исправу Голуба Јанића и других угледних личности и са печатом управног одбора за потпомагање јадне српске раје у Старој Србији и Маћедонији. По себи се разуме, да наш свет радо даје у ту сврху и то повеће своте. Код нас је само за један дан добио преко 100 круна. Међутим некима од нас пало је у очи, да та варалица ноћу по биртијама са некојим женскињем троши врло много и баца управо новце. То нас је побудило да посумњамо, да он од народа нашег скупљени новац за рањенике троши по биртијама. Припазили смо на њега и уверили се, да он баца новац немилице сваке ноћи и бачви са врло шареним особама. Обратили смо се одмах Голубу Јанићу и он нам је одговорио, да је то већ позната препредена варалица, да су исправе његове лажне и да га треба с места полицији пријавити. Међутим из наше га је околине нестало, отишао је сигурно у други српски крај, да тамо изварава. Та препредена варалица назива себе а тако гласи и у исправи: Милован Радовановић из Крагујеваца. Упозоравамо наш свет на оку варалицу, да неда од себе измамљивати новац а и да га пријави да не би свугде чак и од наше сиротиње измамљивао новац, за свој блудни и разуздани живот.

Лажне исправе и лажни сведоци.

Будимпештанској полицији пошло је за руком услед једне пријаве, да уђе у траг једној дружини, која је правила лажне исправе, као тестаменте, сведочбе, именовања итд. и за сваку потребну ствар имала при руци и сведоке, који су готови били да се закуну онако како им се каже. У тој дружини има чак и учитељица. У траг се тој дружини ушло овако: Старица удова Данијела Цвика, обећала је својој унуци жени Антона Кнецла, да ће јој после своје смрти оставити 5000 круна. Красна се дружина, чим је то чула, одма дала на посао. Сачинила је тестаменат, потписала старицу Цвик, сведоке итд. да Клецл има још за живота да добије 5000 круна. И на основу тог тестамента красна унука којој је било дуго да чека на смрт мајке своје, тужила је на основу тог тестамента. На суду се међу тим испоставило, да је лажан и потпис старичин, као и цео акт. Дружина је одмах затворења и даљим испитивањем дознало се да је она терала тај занат, сад ће добити заслужену награду.

О бради.

Важно питање: Да ли се у старо доба носила брада? Да почнемо с Грчком. Плутарх прича да је Александар Велики бријао браду у очи боја и наређивао да то исто учине сви његови војници. Стонци су пуштали да им брада расте. Сципије Африканац бријао се свако јутро. По том је било перио да кад се брада пуштала. Константин Велики суровo је уништио тај украс човечјег лица. Готи и Франки пуштали су бркове на ниже као Кинези. Под Лујем XIV. била је у моди шиљаста брада. Госпођа Ментон молила је краља Сунце да је обрије и Луј XIV. учинио јој је по вољи. До каквих све жртава не доведе љубав човека. У Русији, Петар Велики, не знајући више какве намете да удари на народ, разрезао је порез на браду. Значајан факт, који показује колико је стародревран револуционаран дух у московском царству: браде су нестале као неки чаробан начин. Да ли ће неко некад написати историју о бради?

Колико живи коњ.

Колико може живети коњ? Обично коњски нормалан живот достиже до двадесет пет, а највише тридесет година. Али било је коња који су живели много више. Landwirtschaftliche Zeitung бележи случај да је један коњ живео 45 година и да је имао врло буран живот. У 1852. години купио га је од пет година аустријски уланski поручик Лејс и у 1859. учествовали су обојица у рату у Италији. У 1863. продаде га он једном колеги, а овај у 1865. продаде га једном пешадијском мајору, који је с њиме у 66. учествовао у рату у Италији. Лејс је отада изгубио коња из очију, али га 1873. нађе у Бечу, те настави пратити његов живот, а у 1882. купи га опет он, како би јадни коњ последње дане свог живота провео у миру. Коњ је живео до 1892. радећи лакше послове. До последњег тренутка био је жива карактера. Апетит и варење, беху изврсни. Али на два дана пред смрт не хте јести. Костур је конзервиран у ветеринарној школи у Бечу.

Народни суд.

Ниже доносимо изјаву, коју је потписало две стотине шесдесет и два Дањца, а у којој оштро осуђују поп Душана Магарашевића. Држимо, да после ове осуде неће моћи ни наша автономна власт (кад се буде састала) да пропусти кривца без осетне казне.

У осталом поп Душан је у Дању потпуно немогућ.

Изјава.

Потписани Срби Дањци, општинари, скупштинари и одборници, без разлике странака, овим јавно осуђујемо поступак г. Душана Магарашевића парохијског помоћника у Дању, који он употребљава у борби противу свог политичког противника г. Стевана Бенина — учитеља — управитеља у Дању.

1. Осуђујемо и гнушамо се поступка једног свештеника, који дрзовито напада на особно поштење једног угледног учитеља.

2. Гнушамо се над поступком тога свештеника, (на жалост нашег!) који је за време одсуства г. учитеља управитеља Бенина, наговорио млађег учитеља г. Увалића те су туђим кључевима отворили фијоке и ормане, у којима беху књиге и приватна писма њиховог политичког противника, и тамо преметнули без икаквог права.

3. Гнушало се над поступком тога свештеника која је отишао жандармерији и полицији, и тамо тражио да се одржи преметачина код г. Бенина, што ови не могоше без разлога и више наредбе учинити.

4. Гнушамо се и најоштрије осуђујемо оваку заслепљену и непоштену борбу и молимо наше црквено-школске власти; да журно изваде и најоштрије казне оваке кораке једног свештеника — ако хоће да предупреде недогледне штетне последице по нашу цркву.

У Дању, 18. (31.) маја 1907.

Јоца Папулић, Стева Еклемовић, Паја Петковић, Срета Ђекић, Милан Љубојевић, Лазар Весић, Мија Радишић, Лука Илишевић, Јован Моровић, Лазар Берковић мл., Тома Важић, Душан Алексић, Ђока Ђуричковић, Глиша Рашковић, Јоца Стојановић, Ђока Ластависа, Милан Кицош, Јоца Бетреновић-Блатњак, Вукашин Општић, Ђока Јокић, Јован Општић, Драгојло Ајдуковић, Исидор Јелић, Јово Буњкаловић, Јован Боројевић, Лаза Радивојчевић, Мита Савединовић, Гавра Аврамовић, Сава Вукадиновић, Илија Јојић, Максим Крстеновић, Букашин Варница, Душан Ластависа, Ђока Ластависа, Лазар Кицош, Максим Ђекић, Мита Јелић, Јован Ђекић, Тома Ђекић, Душан Видић, Лаза Гргић, Лука Леђенац, Мита Мијајловић, Светозар Благојевић, Љуба Ракић, Никола Мијајловић, Лаза Ајдуковић, Мишко Ајдуковић, Младен Стојановић, Стева Дерентовљевић, Велимир Мијајловић, Весо Новаковић, Тоша Пеленац, Милан Меглерић, Сава Јелић, Милош Буланић, Светозар Ристић, Андрија Бачић, Богдан Ајдуковић, Ђока Станојевић, Влада Савић, Мита Коровљевић, Мита Анђелић, Лазар Севединовић, Павле Радованчевић, Стево Радојчић, Светозар Бачић, Неца Љубојевић, Милош Радивојац, Перо Анђелић, Пера Савић, Станко Гојковић, Илија Маринковић, Тома Банчић, Тома Љубојевић, Милан Михајловић, Миливој Ђекић, Антонија Важић, Тоша Орлић, Станко Савић, Милан Стајић, Која Панојић, Јован Савић, Стеван Станојевић, Бего Магларић, Саво Коровљевић, Милош Бучић, Јефта Мандић, Тоша Крстановић, Пана Јелић, Стева Пецикочић, Миша Видић, Ђока Оцић, Срета Добрић, Тоша Поповић, Лаза Кнежевић, Срета Кнежевић, Кузман Оцић, Васа Докић, Милош Докић, Миja Петковић, Сима Мркшић, Мита Петковић, Рада Марковић, Тоша Мишковић, Тома Ђекић стар., Лазар Милинковић, Пера Петковић, Јован Петковић, Алекса Берковић, Младен Грунчић, Сима Ђекић, Васа Ђекић, Ђока Докић, Стеван Докић, Мита Каравуковац, Илија Андрић, Миливој Општић, Ђока Важић, Илија Општић, Георгије Оцић, Велемир Радовановић, Милан Челошевић, Срета Еклемовић, Петар Еклемовић, Анта Мовић, Мишко Кикановић, Ђока Козлиновић, Илија Вуић, Мита Држаљевић, Младен Петковић, Младен Грчић, Глиша Ракић, Тома Поповић, Мита Фрајт, Стеван Поповић, Јоца Крунић, Мита Еклемовић, Аца Чалошевић, Мита Јојић, Пера Држаљевић мл., Мита Оцић, Веса Оцић, Милош Оцић ст., Ђока Леђенац, Срета Јовановић, Милан Докић, Лука Кицош, Ђока Грчић млађи, Стеван Грчић, Душан Грчић, Стеван Брајић, Марко Чалошевић, Стеван Чалошевић, Душан Чалошевић, Тома Мијајловић, Стеван Важић, Лазар Важић, Јова Грчић, Андрија Грчић, Ђока Грчић, Матија Савић, Ђока Савић, Рада Милинковић, Стеван Клајић, Илија Продановић, Лазар Коровљевић, Милан Коровљевић, Милан Лазић, Рада Лазић, Матија Лазић, Мита Кицош, Пера Стричевић, Исак Чалошевић, Милан Клајић мл., Стеван Клајић, Трива Вираг, Пана Вираг, Ђока Вираг, Совра Јелић, Лазар Оргић мл., Марко Оргић, Петар Оцић, Благоја Оцић, Младен Оргић, Кузман Важић, Марко Важић, Јован Исајловић, Васо Плавшић, Јоца Илинчић, Пера Берковић мл., Илија Илишевић, Лазар Илишевић, Јова Илишевић, Пера Берковић ст., Јова Љубојевић, Светозар Гојковић, Рада Чизмић, Никола Панишић, Сава Берковић, Варнава Берковић, Максим Плавшић, Душан Илишевић, Сава Јовичић, Паја Ковачевић, Стеван Берковић, Радивој Којичић, Славко Мандић, Чеда Берковић, Игњат Оцић, Ничета Миладиновић, Васа Оцић, Панта Машић, Ђура Машић, Срета Јовановић, Пера Оцић, Стеван Илинчић, Марко Новаковић, Душан Матић, Светозар Чалошевић, Тоша Мандић, Милан Милинковић, Милан Савадиновић, Стеван Милаковић, Прока Берковић, Мита Пинтеровић, Мита Аврамовић, Јова Берковић, Никола Поповић, Илија Еклемовић, Татомир Берковић, Лука Јовичић, Милан Ковачевић, Љубомир Илинчић, Јефта Ђекић, Јосиф Ристић, Матија Јовичић, Марко Берковић, Прока Ристић, Мих. Кикановић, Пера Држаљевић, Мита Поповић, Васа Хајдуковић, Влада Поповић, Васа Берковић, Никола Докић, Мита Грчић ст., Јован Миладиновић, Лаза Илинчић, Срета Миладиновић, Стеван Берковић, Никола Кнежевић, Пера Миладиновић, Драгојло Грчичић, Стева Илинчић, Паја Секулић, Ђока Бачић, Никола Мандић, Милош Кикановић, Ђока Грчић, Марко Станишић, Милош Оцић.

Потписано пред нама: Ђока Оцић, Стево Еклемовић, Лука Илишевић и Илија Радишић.

Трговина.

НОВИ САД, 2. јуна 1907. године.

Пшеница прве каквоће	19 к. 60 до 19 к. 40 п.	све од 100 кила.
Пшеница нова	— к. — п. до — к. — п.	
Пшеница средња	19 к. 20 п. до 19 к. 35 пот.	
Пшеница лакша	19 к. 20 п. до 19 к. 40 пот.	
Напслица нова	18 к. 80 п. до — кр. — пот.	
Јечам	12 круна 80 пот. до 13 кр. — пот.	
Зоб нова	14 кр. 40 пот. до 14 кр. 60 пот.	
Кукуруз у зрну	п. 11 кр. 20 п. до 11 кр. 40 п.	
Кукуруз у клипу	п. — кр. — п. до — кр. — п.	
Маст	144 кр. — п. до — кр. — пот.	
Сланина	144 кр. — пот. до — кр. — п.	
Сланина пањена	144 кр. — п. до — кр. —	

Свињи угојени тешки	102 до 104 пот.	кила
Свињи средњи	98 до 100 пот.	
Свињи лаки	92 до 96 пот.	

Теоци 92—100 по кили.
Јагањци 20—40 пар
Овци — — — „

*

Стање воде под Новим Садом

1. јуна било је . . . . . 5·43
2. јуна било је . . . . . 5·33

Главни уредник: Јаша Томић.
Одговорни уредник: Константин Брадваровић.

Позив на претплату.

Осокољен изјавама нпр. брата Хрвата К. Ф., „да је дело „Дете“ (у 10 св. са ценом 7 Кр.) одиста лепо“, а брата Србина др П. Р. Р. „да је исто дело од важности и користи по учитеља и родитеља..., да устрајем и да се не бојим зависти..“ јављам да ће за кратко време изаћи 4 и 5 свеска а са овима и остале свеске, јер ће клишета бити сва готова, молим браћу учитеље и општине да ми шиљу претплату. Та пређоше и прорачунске седнице, па нити се учитељи сећају, нити управници општина, да ми пошљу претплату што пре, јер су трошкови огромни, а стижу плаћања.

До сада се нашло двадесетак и добротвора (имућник људи, новчаних завода) те претплатише сиромашне школе. Молио бих пријатеље свог педагошког дела, а мога подузећа, да се и у овоме заузму.

Браћу учитеље нарочито подсећам на ону „Свој своме“, те их молим да ми омогуће да ово дело изађе што пре, а за садржину јамче савремена дела из „Психологије детета“, „Дете у уметности“ итд. но којима и ја радим.

У нади на одзив, са штовањем

Јован Кнежевић
проф. учит. школе
(Пакрац, Славонија.)

ФРАЊЕ ЈОСИФА ГОРКА ВОДА
је средство за регулисање столице.
1588 48 –

ЈЕДАН ИЗВРСТАН
млад помоћник,
који говори српски, немачки и мађарски може одма добити место у нашој **мануфактурној радњи — Аранжери излога имају првенство.**
Понуде на **немачком** језику имају се упутити на
Ludwig Schosberger & Comp.
Ujvidék. 725 1–2

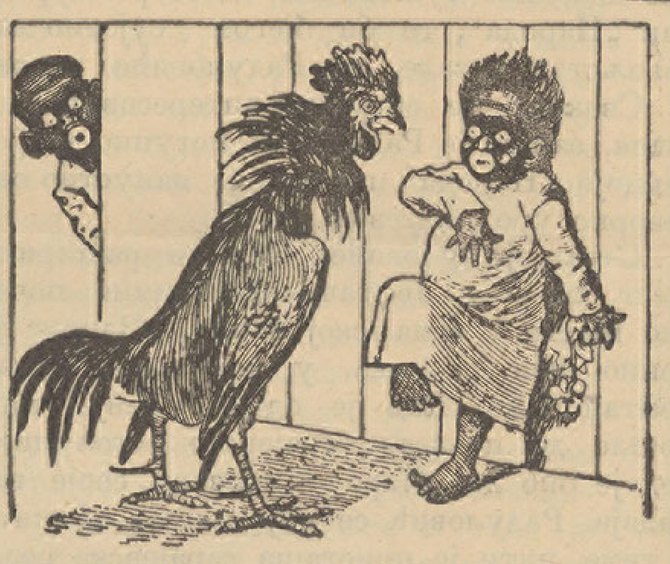

„Бисер од Иксије“
потпуно се разликује од свију досадањих средстава **ЗА НЕГОВАЊЕ ЛИЦА И РУКУ** уколико има више предности но она, а нема таких непријатних особина. Осим тога не лепи се, није мастан и брзо се с кожом испарава.
„БИСЕР ОД ИКСИЈЕ“ после употребе већ од неколико пута чини кожу белом и фином, даје јој мекоћу, каква је у сомота, а осим тога је најбоље средство против пега, флека, митесера и сваке кожње нечистоће.
Цена је једној боци 1 и 2 круне.
Јамчимо, да је средство нешкодљиво.
Иксија сапун 1 К. Иксија пудер 1·50 К.
Beaufort & Cie Paris, 113. Rue Amelot.
У НОВОМ САДУ може се добити код **ПАНТЕ ЈОВАНОВИЋА, футошка улица.** 665 3—10

KUPALIŠTE DARUVAR
Slavonija.
Жељезни извор и блатне купке.
Изврсни успеси код лечења женских болести слабокрвности, реуматизма, костобоље и живчаних болести, особито ихсиаса. — Станови и купке прикладни на ложење у једној згради омогућују удобно обављање лечења и у хладно годишње доба. 469 3—16
Пре сезоне велики попусти у цени.

Изашле су из штампе:

Песме Васе Живковића.

Издање је укусно а књига износи 18 штампаних табака. Осим свих песама Живковићевих са критичним додатком, имају у књизи чланци; Биографска слика песникова, од М. Ћурчина; Књижевни портрет Живковићев, од Јована Скерлића; — Успомене на Васу Живковића, од Тодора Стеф. Виловског; — О преводима В. Живковића, од М. Ћурчина и Ноте уз песму које се певају, од Мите Тошаловића. Књига стаје три динара (круне), лепо укоричена и на нарочитој хартији пет динара (круна). Новац треба послати поштанском упутницом С. Б. Цвијановићу, књижару у Београд (Кнез-Михајлова ул. 22.) или (за Аустроугарску) књижари Браће Јовановића у Панчево.

Дражбена објава.

Српска православна црквена општина у Руми расписује дражбу на мањак, ради оправке цркве св. вознесенске.

Прорачуњени трошковник износи 11.500 круна 12 пот.

Дражба ће се одржати у понедељак 11. (24.) јуна 1907. у 3 сата после подне у црквено-општинском дому.

Сваки дражбовалељ дужан је пре дражбе 5% од прорачуњене своте у име вадијума положити.

План, прорачун и услови могу се сваки дан код потписаног председништва видети.

Црквени одбор задржава себи право избора подузимача

У Руми, 30. маја (12.) јуна 1907

717 1—2 **Председништво**
српске православне црквене општине

Оглас дражбе.

Српска православна црквена општина у Ср. Карловцима оправљаће св саборну цркву и у ту сврху расписује

дражбу на мањак,

која ће се држати у понедељак 18. јуна (1 јула) 1907. у српској вероисповедној школи у Ср. Карловцима у 10 сати пре подне.

Планови, предрачун и услови могу се увидети код председништва српске православне црквене општине у Ср. Карловцима.

Укупна прорачуњена свота износи 191.705 круна

Српска православна црквена општина задржава себи право, да посао повери ономе, кога она за сходно нађе.

Општину не везује најмања понуда.

Сваки дражбовалељ имаће да положи у име вадијума 5% од укупне предрачуњене своте црквеном одбору, а осим тога има досталац дражбе положити још 5% на дражбом установљену своту.

Из седнице црквеног одбора, држане у Ср. Карловцима 27. маја (9. јуна) 1907.

718 1—3 **Председништво**
српске православне црквене општине.

Прашак за очување и гојење свиња!

Када се недељно двапут по једна велика кашика овога прашка, раствореног у јелу даје свињама, повећава се тежина им.

Нема више свињске болести
ако поручите чувени сегедински

свињски храњиви прашак.

Појачава прохтев на јело свињама, чисти им црева, и тиме добијају чисту и свежу крв. Гојење изванредно унапређује; по употреби овог прашка свињи више не побољекају. — Велика кутија 2 круне, мала кутија 1 круна. Кад се поручи 10 кутија, 3 кутије добија се приде.

Проналазач и зготовљач
Zenke Zoltán, Szeged.
582 8—50

НОРРА

УЗАК ЈЕ ОВО ОКВИР

и мали је простор, да би се могло описати како треба чудновато дјејство енглеског регулатора за лице, који се зове „Норра“, али то би излишно било трошити речи, кад

дела говоре.

П. н. даме нека купе „Норра“ са 2 кр. 50 пот. и увериће се о чудноватом одстрањењу пега, флека, бубуљица, митесера и све врсте нечистоће лица а више вреди „Норра“ него сви кремови, помаде и пудрови и ове излишним чини. Употребом „Норра“ лице, руке, врат плећа бивају мекши, финији, свежи; подмлађује и даје белоћу.

Енглески регулатор за лице

НОРРА Главни депо: Wilhelm Kaiser & Comp. **НОРРА**
Gyõr, Baross-út 1.

Добија се у апотекама и дрогеријама.
389 10—10

ВЕЛИКА
ПАРНА ШТАМПАРИЈА И КЊИГОВЕЗНИЦА
ЂОРЂА ИВКОВИЋА
У НОВОМ САДУ

дунавска улица, у својој кући

снабдевена са 8 машина„ које креће **гас мотор** а уређена **најновијим модерним и сецесије словима, у красима и шарама свиаке врсте**, израђује најсавршеније све **штампарске и књиговезачке послове** брзо, тачно и на највеће задовољство, а све по цени јевтиније него игде.

693 2—25

Моли за многобројне поруџбине.

Заштитна марка „Ленгер“

Liniment. Capsici comp..

замена за.

Anker-Pain-Expeller

је старо опробано кућевно средство, које се већ од преко 37 година као поуздан лек против костобоље, р[illegible] е и назеба употребљава.

Опомена. Због подраж[illegible]ва, која мање вреде, треба пр[illegible]човању бити пажљив и узимати само ориг[illegible]не флаше у кутијама са заштитном марком „Ленгер“ и фирмом „**Richter**“ — Са ценом од 80 потура, 1 кр. 40 пот. и 2 круне може се у свима апотекама добити. — Главно стовариште код: Јосифа пл. Тережа, апотекара у Будимпешти. 1265 36 40

Dr. Richters AApotheke
zum „Goldenen Löwen“ in Prag
Elisabethstrasse № 5. neu.

Разашиље се дневно.

ПОМОДНО МАНУФАКТУРНА РАДЊА
М. Попов
СЕГЕДИН

треба **два помоћника** 22. до 30. год. стара, лепе пријатне спољашњости, који су добри продавци и са мађарским језиком потпуно владају

Почетна плата 160 до 200 круна месечно. Ступање одма или кроз 14 дана.

Лично представљени имаћу првенство, а писменим понудама ваља фотографију прикључити. 706 2—2

ЗА МОЈУ

шпецерајску и деликатеса трговину требам једног солидног и окретног **помоћника**, који подпуно немачки и мађарски говори, и једног одрастног дечка **шегрта** Ступање одмах или по споразуму

Велимир Радак
688 3 3 **у Митровици.**

НАЈВЕЋИ ИЗБОР!

готовог мушког, женског и дечијег одела, те **правог енглеског одела за господу по мери** као и цео прибор за „српске Соко гаће“ **јесте једино у првој и највећој српској трговини**

СТЕВАНА Ј. КАПАМАЏИЈЕ

у Новом Саду, главна улица бр. 25.

НАЈЈЕФТИНИЈЕ ЦЕНЕ!

320 25 -70

Помодна и мануфактурна трговина
Браће Ђорђевића-Нанчића
у Белој Цркви (Fehértemplom)

потребује за 15. **јули или 1. август п р.** два помоћника, једног **старијег** и једног **млађег**. — Морају бити добри продавци солидног владања, а да говоре српски, немачки, мађарски и румунски.

704 2—2

Младић,

образован и вичан **канцеларијској служби**, тражи место у каквој канцеларији. — Говори српски и румунски. Пише српски, немачки и хрватски. Упитати у администрацији »Заставе.«

2—3

Помодно галантеријска и кратке робе трговина
Јозефа Гроса
у Белој Цркви (Fehértemplom)

потребује једног старијег помоћника. Првенство имају Срби. — Ступање одма. У понуди ваља фотографију прикључити. 703 2—2

Миленко Ђ. Поповић
адвокат

отворио је своју канцеларију у Господар Јовиној улици бр. 49.
у БЕОГРАДУ.

Ко заступство у Србији жели, умољава се да прими ово на повољно знање. 708 2—3

МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА
Павла Шустера
у ПИВНИЦА (Pincéd) Bácska

потребује једног **млађег помоћника**, који српски, немачки и ако могуће мало и словеначки говори. Место може одмах наступити. 707 2—3

Ко је ВИНОГРАДАР

а треба гуме за каламљење, тај нека се непосредно обрати само на моју фирму, јер код мене може добити најбоље врсте гуме за каламљење из првих американских творница, тако исто и плава камена шаша (рафије) и бритава за каламљење, а све по цени јефтиније него игде.

У мојој спецерајској и гвожђарској трговини имам свагда свеже роба, и у свачему велик избор, нарочито напоминем да имам добрих пушака револјера и пиштоља. Брашна и паспаља продајем на велико и на мало. Молим п. н. српско грађанство из места и околине за обилате наруџбине, јесам с поштовањем

Н. Панаотовић
584 8—10 Дунавска улица код „Зеца“.

Онима, који пате од стомака!

Ко не може да једе, ко пати од рђава варења, затвора, грчева у стомаку или других сличних болести, најтоплије му се препоручује

ЗЕНКЕОВО
„БАРАТ-ПИЋЕ“.

Препарат карпатског биља.

Прави благослов против застареле боље стомака. — 10 боца **5 круна**

Адреса зготовљача **Zenke Zoltán, Szeged.**
531 8—50

Најјефтиније цене.

За пролетњу и летњу сезону

препоручује

ново богато стовариште мушке и женске помодне робе 498 8—

Душана С. Монашевића

у Новом Саду

Ћурчинска улица бр. 23. преко пута Браће Миросављевића,

свој велики избор мушких и дечијих шешира, најновијих сунцо и кишобрана, штапова, мушких и дечијих, туристичких кошуља, рукавица, чарапа, мидера, највећи избор украса за женске тоалете, свилених, глотаних, листерских и батистаних жипона, парфимерије, мирисавих сапуна и т. д.

Велики избор других ствари у овој струци.

Највећи избор најукуснијих ствари.

За време зидања!

Потписани слободан је објавити, да имаде на стоваришту за сезону зидања:

Цементних и Мозаик-плоча, форме плоча за покривање зидова (Mauerabdeckungs-Platt-formen). — *Цеви од каје и огранинчног камења* **сопственог производа;** даље велико стовариште *меглашких плоча* (Metlacherplatten), *Портланд и Роман каје, Бинове врве Asphalt-Dachpappe* (за покриве ње кровова) *Карболинеума, Бинола* (Biehnol), *Тера, Асфалта за зидове и плетеног тршчаног штукатора.*

Поруџбине се одма отправљају.

Стеван Ташнер,

дипломирани зидарски мајстор и годувимач,

у *Руми*, Јованова улица бр. 100.

Телефон бр. 45. 336 14—25 Телефон бр 45.

ПЕТРОВАРАДИНСКА ПИВАРА

препоручује штованом грађанству и г. гостионичарима Новога Сада и околине своје

изврсно

ГРАДСКО ПИВО

које се може са најбољим страним производима такмичити.

415 12—20

PAPIER À CIGARETTES CASINO EXTRA

ПАПИР за цигаретле и **ХИЛЗНЕ** за цигаретле

Недостижне каквоће.

Свуд се може добити! Свуд се може добити!

Пркмедба: „Кесинг"-папир за цигарете може се сваки листић и нештампан добити. 93 19—26

„Groom"

наш **бензинмотор** и вршаћа локомотива стварају **чудеса!** Само ми дајемо гаранције **три године.** Ако дођете у Будимпешту посетите наше **млине, електрична уређења за осветлење,** моторе што увлаче плина. **Отплата у ратама! Ценовници бадава.**

Zámborszky & Gomp творница патентмотора, који сами иде, и машина за сечу дрва. — Budapest, Vigszinház utcza 3. 192 17—22

ПОЗИВ.

Чланови друштва »Добротвора«

позивају се у

главну скупштину,

која ће се одржати у Новом Саду трећи дан Духова 12 (25) јуна о. г. у девет сати пре подне у великој дворани Хотела Јелисавете

Дневни ред:

1. Оверовљење чланова, који су дошли на скупштину.
2. Отварање скупштине.
3. Извештај управе о своме раду.
4. Извештај рачунопрегледачког одбора.
5. *) Промена друштвених правила.
6. Избор рачунопрегледачког одбора
7. Избор чланова управе
8. Избор три члана, који ће оверовити и потписати записник главне скупштине.
9. Предлози чланова.

У Новом Саду, 14. (27.) маја 1907. г

69 2—3 **Председништво**

*) Пошто за промену правила треба да буде на скупштини 20% од чланова сваког кола, молимо г. г. чланове да у што већем броју дођу.

НЕКОЛИКО РЕЧИ О ТАЈНИМ БОЛЕСТИМА.

Жалосно је — али права је истина, да у данашњем добу за чудо врло много има таки људи, којима је крв и телесни сокови покварени, и који су ради своје младићке лакомислености и хрђаве навике своју живчану систему и душевну снагост уништили. Сад је најпређе време, да ово грозно стање престане. Неко мора бити, који ће младиће о спољном животу добровољно, искрено и темељно поучити, неког мора бити, коме могу људи своје тајне болести слободно, без устезања и са поверењем приобћити. Али није до ста, ове болести ма коме испричати, већ се мора таком савесном специалисти лечнику обратити, који о спољном животу може савете дати, те на евентуално већ постојећим болестима помоћи, онда ће нестати тих тајних болести.

Таког узвишеног позива и за то је опште познати завод др. Палоца, бившег болничког лечника, специалисте Budapest VII. Kerepesi út 10.), где уз највећу тајну може свако (како мушки, тако и женске) добити разјашњење о спољном животу, где се крв и телесни сокови болесника очисте, живци ојачају, цела се система опрости од болести, и душевни болови нестану. Овај је завод усљед досада чињеног и на толико хиљада болесника са успехом изведеног начина лечења у целој монархији једини, Без сметања дневног рада, са сигурним успехом, темељито и брзо лечи већ од толико година др. Палоци са његовим специалним начином лечења и у најзанемаренијим случајевима сифилитичне раке болеста певи за мокрење, бенике, живаца и кичме, последице сифилиса, дурење семена, ослабљену људску снагу (импотенција), слатку жилу, болести крви, болести кожне, те све болести женске. За женске посебна чекаоница и посебан улаз. Ако ко ма из кога разлога особно не може доћи, драговољно му се даје на писмо опширан, дискретан одговор (к писму треба само биљег за одговор приклопити). Након докончаног лечења писма се спале или на захтев враћају се. Завод се брине и о специалним лековима. Прима се дневно од 9 сати до подне, до 6 сати по подне (недељом до 12 сати у подне.)

Наслов: Др. Палоц бивши болнички лечник, специалиста Budapest Kerepesi út 10. 564 6—

Позив

НА

уписивање удела

Српске штедионице д. д. у Грубишном Пољу.

Од више година о амо опажа се у целој околици нашој све живљи промет и трговина, а кроз то и већа потреба новца тако да се већ многи звани и незвани, дошљаци и туђице, који се новчаним пословима бавише, — обогатише, а и данас се још у средини нашој богате а све — разуме се — на рачун наш.

Да се свему овоме доскочи, закључено је дана 3. (16.) маја о. г на бројном збору целе околице ове да се оснује „**Српска штедионица у Грубишном Пољу**" и то са 1000 деоница а свака деоница по 100 круна

Акције се уплаћују тако, да се при упису уплати 25 круна а осталих 75 круна у току од три године. Осим тога плаћа се 1 круна приступнине по деоници, да се тиме покрије трошак оснивања, а сувишак пренеће се у резевни фонд.

Чланови ове привредне установе могу бити само Срби, вредни, трезвени и напредни грађани; а за напредак завода јамчи та прилика, што непосредна околица наша броји 20—25.000 Срба становника.

Молимо сваког честитог брата Србина, коме је могуће да нас помогне уписом акција, што се јавља једном од потписаних оснивача; а рок уписивању траје до Петрова (12. јула) о. г.

У Грубишном Пољу, 17. (30.) маја 1907.

Др. Алекс. Ђурић кр. кот. лечник.	**О. Теодоровић** парох.	**Ђуро Вукасовић** посједник.
Пера Зељковић учитељ.	**Јоца Марковић** парох.	**Буд. Маријан** учитељ.
	Стој. Заелац парох. 690 1—3	

Штедљиве домаћице читајте!!

Воланијев цеђ за прање рубља.

ВОЛАНИЈЕВ ЦЕЂ ЗА ПРАЊЕ РУБЉА.

СВАКОЈ ДОМАЋИЦИ мора бити прва брига чистоћа, а особито чување њезиног рубља, које стоји много новаца. Рубље се лошим прањем и сваковрсним примјесама брзо покваре и упропашћује многу кућу.

Да се тому избегне, ево доброг и прокушаног средства за прање рубља, које су испитали многи учењаци и кр. кем. анал.завод у Загребу, те пронашли Воланијеву лужину као ваљано средство за прање рубља.

ВОЛАНИЈЕВ цеђ пере рубље без пепела, и соде брзо и чисто те се пере у року од по дана она количина рубља, за коју се по старом спором обичају требало скоро 2 дана. **Уштеда велика на гориву дрва и времена, многогодишње сачување рубља, угодан мирис рубља.**

Прање рубља овим цеђом одстрањавају се болести као колерина, тифус и надивање слезине, а уништује све бациле.

Треба добро пазити на **патворине** те јамчим за доброту и сигуран успјех само онда ако су сандуци мојим подписом провиђени. Воланијева лужина продаје се у сандуцима по 50 и 25 кг. ну да се добрим и штедљивим домаћицама олакша и да се освједоче о доброти моје лужине, шаљем у сандуцима по 5 кг. по К. 3·15 уз **ПОУЗЕЋЕ.** Воланијеву лужину употребљују данас осим добрих домаћица све болнице и манастири. 516 8—10

Уштеда велика на гориву дрва и времена.

Наручбине прима и шаље:

Еуген Волани — Загреб

Гундулићева ул. 29. Телефон 154.

Казани за пециво ракије
Најновије
и најсавршеније конструкције

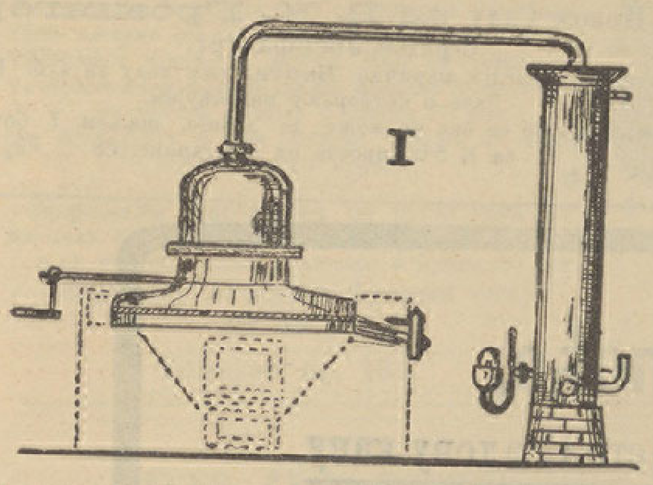

осим мог сопственог и патентованог системе ракински казана, правим а имадем и увек на стоваришту сваке друге врсте које најтоплије препоручујем свима произвођачима ракије, цене су солидне, утврђене и умерене — Осим ракијских казана у мојој радионици израђујем и практичне **(прскалице)** противу **пероноспоре** по сопственом систему, а имадем их свагда готових на стоваришту да могу одмах и на већу количину продавати. — Поред тога имам увек на стоваришту велик избор сваковрсног кућевног бакарног посуђа сопствене израде по најумеренијој цени. **Илустроване ценовнике** шаљем на захтев сваком бесплатно.

МИЛАН Т. ЈОВАНОВИЋ
казанџија
у Новом Саду
Адреса: Ujvidék Lázár-utcza 14. ћошак.

423 5—26

Steckenpferd-
љиљанов млечни сапун

од Bergmann & Co. Dresden u. Tetschen a./E.

есте и остаје према дневно приспелим признањима најбољи од свију медицинских сапуна противу пега у лицу, као и за добијање и очување њежне и меке коже и ружичастог лица.

Добија се комад по **80** пот. у свима апотекама, дрогеријама, парфимеријама, фрпзерницама и трговинама са сапуном. 315 13—30

ИМАЊЕ!
У Србији ближе Чачка
40 ХЕКТАРА

у једном комаду, све изврсне њиве, ливаде и башће и са мртвим и живим фундусом продаје се или се даје под закуп.

Упитати пуномоћника

Ф. НЕКВАСИЛА, инжињера,
Београд, Баба Вишњина ул. 70.

711 2—2

ЗВОНОЛИВНИЦА И ФАБРИКА
ГВОЗДЕНИХ КОЗА ЗА ЗВОНА
АНТОНА НОВОТНИЈА
У ТЕМИШВАРУ, ФАБРИЦИ

препоручује се — **са гаранцијом на више година** — за израду нових звона и за преливање пукнутих звона у свакој величини, као и за целокупно хармонично удешено звоњење, провиђено са круном од кованог гвожђа, тако удешеном, да се звона по вољи и лако могу кретати, ако би се на једном месту излупало, чиме се звона сачувају да не пукну.

Особито препоручујем 975 39—52

од мене израђена и много пута одликована
са отвореним одушкама провиђена звона

која су у горњем делу — као виолина са отвором у виду фигуре S провиђена и која имају дуготрајнији, снажнији и дубљи звук, него звона по старој системи прављена, тако да се овако једно патентирано звоно од 327 килограма изједначује са звуком других по старој системи ливених звона од 461 килограма

Даље препоручујем **козе за звона** од кованог гвожђа, у торњу слободно стојеће; **звона или шоље за сатове** од метала, **прављење старих звона са крунама од кованог гвожђа**

Илустровани ценовници и прорачун трошка бесплатно и франко.

На миленарској земаљ. изложби у Будимпешти 1895. награђена са великом миленарском медаљом

ПАР'НЕ ВРШАЋЕ ГАРНИТУРЕ најсавршенијег система, као и тако звани **SELBSTFAHRER** (локомотива за друмове за вршајеве, шлепове и за орање (са плугом, који се за локомотиву закачи).

686 22—26

Шпеццијални каталози у свима врстама пољопривредних машина.

НАЈБОЉИ
ПАПИР ЗА ЦИГАРЕТЕ

на свету ипак су:

„Les Dernières Cartouches“
extra et vergé
„Mizpah“ vergée „Ramses vergé“
„Le Zouave vergé“

светске прослављене фабрике папира за цигарете

Braunstein Frères, Paris.

Сопствена фабрика папира GASSICOURT код Мантеса (Француска).

ОСНОВАНА 1878.

654 4—52

Основана 1870. године.

ПРИМА:

Улоге на књижице по 4%.

»Недељне улоге« по уделу **50** потура недељно са 4%.

Порезу на камату плаћа сам завод.

СРПСКА ЗАДРУГА
ЗА МЕЂУСОБНО ПОМАГАЊЕ И ШТЕДЊУ
У НОВОМ САДУ,
ћурчијска улица број 6.

562

Основана 1870 године.

ИЗДАЈЕ:

Зајмове на менице, обвезнице и на непокретно имање под најповољнијим условима.

ВАЛДХАМ

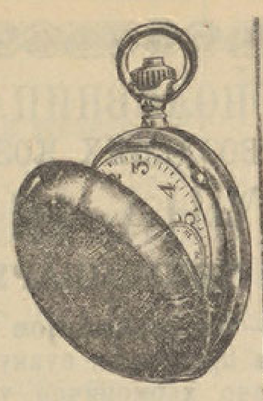

прави амерички **џепни сатови**, најфинијег и најтачнијег су строја (Präcisionswerk). Ови златни стројеви су им јачи од осталих фабриката, пошто имају између масивних златних плоча, једну плочу од композиционог метала, коју заокружују и тиме целом строју потребну тачност дају. За сваки сат пружа се **25** година гаранција. Строј пак, који би се за ово гарантујуће време пореметио, измениће се са новим.

АДОЛФ ЕКФЕЛД

сајџија и сочивар

Нови Сад, Дунавска ул. бр. 25.

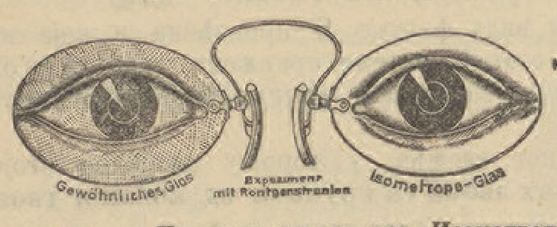

Обично стакло. — Експеримент са рет. Исометроп стакло, геновим зрацима.

ИСОМЕТРОП стакла најбоља су за чување очног вида: много слабија стакла, оштрији вид и нема заморе ности. 1632 27 - 52

Велико стовариште свију врсти сатова, златне робе, бријаната и свију сочиварских предмета

ЗА МОЈУ ШПЕЦЕРАЈСКУ ТРГОВИНУ

потребујем једног старијег и једног млађег

помоћника.

Плата старијем 500 до 600 круна годишње стан и храну, а млађем 360 круна.

Радивој Николајевић,
у Митровици.

705 2—3

---

500 круна плаћам ономе, кога заболе зуб или коме смрди из устију након трајне употребе Вартилине воде за зубе. Цијена је бочица 70 филира (поштарина посебно 95 фил.е

Ed. Bartilla - Winkler
Wien, 19./I. Sommergasse 1.
Добива се у свим лекарницама.
У Новом Саду код В. К. Грозингера
Фрање Јосифа трг.
захтевајте свагдје, изрично Вартилину воду за зуб. Пријаве о потворењу награђујем.
У мјеста гдје се ова не може да добије, шаљем 7 бочица за К 5·20 просто од поштарине. 168 89 11—

Најбоље средство за лепоту!
За даме неопходно потребно!

Да се постигне, усаврши и очува

ЛЕПОТА

најодличније и најсигурније средство, које је кемично чисто, без живе и олова, са свим нешкодљиво и без масти је производ

ФЕЛДЕШОВ **МАРГИТ** КРЕМ

Ово светско признато средство за лице уклања пеге, флеке, бубуљице, митесере, као сву нечистоћу коже, боре, рапавост иза богиња итд. Чини лице бело, глатко и свеже. — Цена је једној малој тегли 1 кр. великој 2 кр. **Маргитпудер (у три боје) 1 К 20 п. Маргит-сапун 70 пот. Маргит-паста за зубе 1 кр. Маргит вода за лице 1 круна.**

Разашиље поштом уз поузеће или кад се новац у напред пошље произвађач: 227 3—5

CLEMENS v. FÖLDES
апотекар у Араду.
Добија се у Новом Саду код Карла Грозингера, Гавре Плавшића и Јована Вујића апотекара.

Дјејствује чудновато брзо и сигурно! Треба се чувати од подражавања!

Поштована Госпођо,

знате ли Ви кад купујете Сладову каву

зашто треба нарочито нагласити

»Катрајнер?«

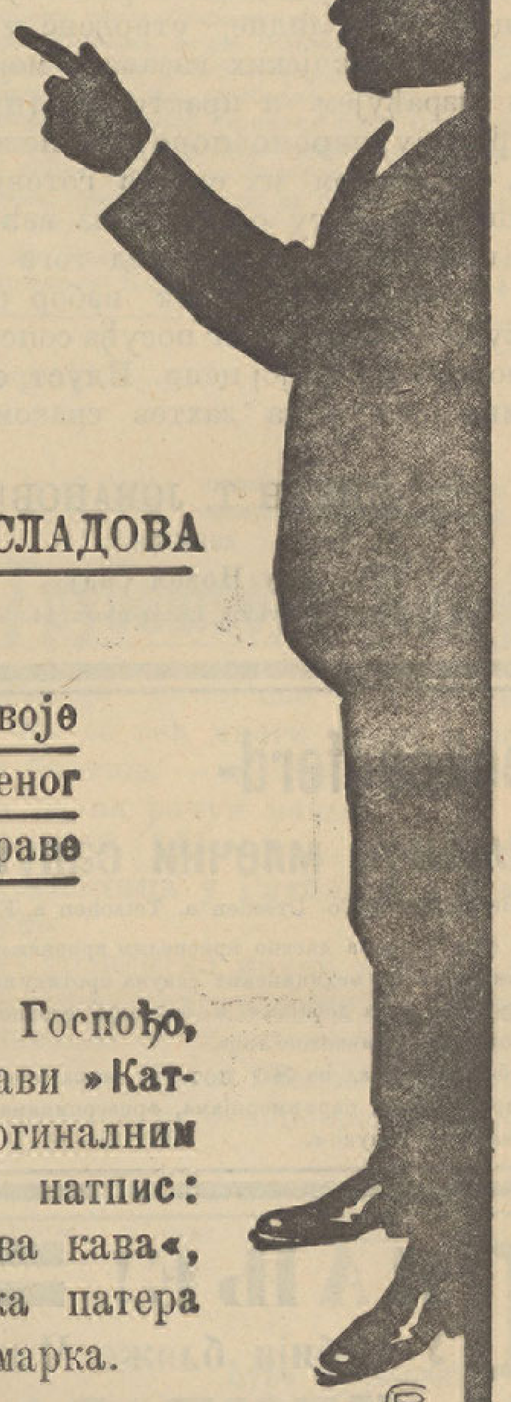

Јер иначе је опасност ту, када добијете безвредносну патворину, која нема тих изврсних својстава којом се »Катрајнер« одликује.

Јер само

КАТРАЈНЕР КНАЈПОВА-СЛАДОВА КАВА

садржи у себи због своје особитости и јединственог састава мирис и укус праве зрнасте каве.

Имајте на уму, поштована Госпођо, **пазите** најтачније, да се прави »Катрајнер« само у затвореним оргиналним омотима добија и да има натпис: »Катрајнер Кнајпова сладова кава«, а на омоту је још и слика патера Кнајпа, као заштитна марка.

1702 7—

Zacherlin

Помаже изврсно као ненадмашиви „сатирач инсеката“ купуј „само у флашама“.

ДОБИТИ СЕ МОЖЕ

460 4—6

У Новом Саду код:
Емерлих Дицген и сина
Јосеф Бем
Н. Димовић
Флеш и Вермеш.
Јосеф Гајгер
Кочиш Паја
Драгутин Ненадовић
О. Либман
Јосеф Лудвиг
Браћа Мирилов
Шаму Розенблит
Љ бе Стефановића син
Стојановић в Радовановић
Браћа Вагнер
Јос. Војтовиц
Клајн Оскара
Бранимира Мијатовића

У Бач Топољи код:
Јосифа Етингера.

Бач Брестовац код:
Конзум Ферајн

У Бос. Шамцу код:
Адолф Трицл

У Черевићу код:
Ф. Крауса синова С.

У Ђулафалви код:
Клајн Армин

У Инђији код:
М. Петковића

У Срем. Карловцима код:
Фрање Хомолке
Ст. Јанковића

У Кленку код:
П. Х. Поповић

У Кули код:
Ј. Шварца
Ферд. Кнефеља

У Немет Палапци:
Бернхајм Мане
Марко Марцикић
Карл Ресељ

М. Фирст и друг
Хаусвирт Јосеф

У Старом Бечеју код:
Лука Мравић
Херцег Гева
Антон Пандек
Никола Питћански.

У Петроварадину код:
Ферд. Андреса
Пгњац Андрес
Самуил Зембери

У Руми код:
Н. Ђ. Ђуршић
Лавар Ивантић
Димитрије Т. Јаковљевић
Швелбе Макс
Данила Удицког
Ема Несел
Вића Грујић
Бранка Богдановића

У Сентомашу код:
Јован Манојловић мл.
Милан Д. Манојловић
Вера Манојловић
Илија Јанковић

У Земуну код:
Браћа Јеловац
Стева П. Крецул
А. М. Георгијевић
Јосеф Колунџић
Коста А. Стефановић
Никола Пахањи

У Тителу код:
Лавар М. Јанковић
Душан Кришан
Номенмахер Андре

У Турском Бечеју код:
Исидор Шлевингер

У Новом Врбасу код:
Кохл Карл мл.
Клајн-Мајаш
Ферд. Сајдл
Шнајдер Јакоб

У Старом Врбасу код:
Лесковац Милета

У Митровици код:
Јов. Костић код „плаве звезде“
Јов. С. Мијић
С. А. Крстоношић
Лавар Стојановић
Ф. Андраши
Велимир Радак
Ника Ненадовић
Милутин М. Рошић

У Ст. Вечњу
код Симона Јаноша

Српска Штампарија Дра Светозара Милетића у Новом Саду.